

Eduskunnan vastaus hallituksen esitykseen luotsauslaiksi

Eduskunnalle on annettu hallituksen esitys n:o 144/1997 vp luotsauslaiksi. Eduskunnalle on liikennevaliokunta antanut asiasta mietintönsä n:o 13/1997 vp.

Eduskunta edellyttää, että yksittäisiä poikkeuksia voidaan käyttää tapauksissa, joissa luotsinkäyttövelvollisuuden soveltaminen ei ole tarkoituksenmukaista.

Eduskunta edellyttää, että hallitus välittömästi tarkistaa uuden luotsinkäyttövelvollisuuden perusteita ja muuttaa poikkeusluopaehtoja, jos lain ja asetuksen voimaantulon jälkeen selvästi voidaan osoittaa niiden joh-

tavan erityisesti pienempien varustamoiden kannattavuusongelmiin, ja viitaten liikenneministeriön antamaan selvitykseen, että saariston ja Ahvenanmaan yhteysalus- ja lossiliikenteen jättämisestä luotsinkäyttövelvollisuuden ulkopuolelle säädetään asetuksella.

Eduskunta edellyttää, että väylä- ja luotsausmaksut pidetään tasolla, joka ei vaaranna suomalaisten vientiyritysten kilpailukykyä.

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lain:

Luotsauslaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §*Lain tarkoitus*

Tämän lain tarkoituksena on alusliikenteen turvallisuuden edistäminen sekä alusliikenteestä ympäristölle aiheutuvien haittojen ehkäiseminen.

2 §*Määritelmät*

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *luotsauksella* alusten ohjailuun liittyvää toimintaa, jossa luotsi toimii aluksen päällikön neuvonantajana sekä vesialueen ja merenkulun asiantuntijana;

2) *luotsilla* henkilöä, jonka merenkulkulaitos on hyväksynyt harjoittamaan luotsausta Suomen vesialueella sekä Saimaan kanavan vuokra-alueella;

3) *itämerenluotsilla* henkilöä, jonka merenkulkulaitos on hyväksynyt harjoittamaan luotsausta Itämeren alueella.

3 §*Soveltamisala*

Tätä lakia sovelletaan luotsaukseen, jota järjestetään alusten avustamiseksi Suomen vesialueella sekä Saimaan kanavan vuokra-alueella.

Lakia sovelletaan myös itämerenluotseina toimiviin Suomen kansalaisiin.

4 §*Luotsaustoiminnan harjoittaminen*

Merenkulkulaitos huolehtii luotsauksen järjestämisestä ja valvoo luotsaustoimintaa.

Satama-alueella luotsausta saavat harjoittaa myös satamahallinnon tehtävään hyväksymät henkilöt.

5 §*Luotsinkäyttövelvollisuus*

Sen lisäksi, mitä merilain (674/1994) 6 luvun 10 §:ssä säädetään velvollisuudesta

käyttää luotsia, alusten on Suomen vesialueella sekä Saimaan kanavan vuokra-alueella käytettävä luotsia siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään.

6 §

Päällikön vastuu ja tiedonantovelvollisuus

Aluksen päällikkö on vastuussa aluksensa ohjailusta myös silloin, kun hän noudattaa luotsin antamia aluksen ohjailuun liittyviä ohjeita.

Päällikkö on velvollinen antamaan luotsille kaikki ne tiedot, joilla on merkitystä luotsaukselle.

7 §

Luotsin tehtävät

Luotsi on vastuussa luotsauksesta. Luotsin on annettava luotsattavan aluksen päällikölle aluksen turvallisen kulun kannalta tarpeelliset tiedot ja ohjeet sekä valvottava niitä aluksen ohjailuun ja käsittelyyn liittyviä toimenpiteitä, joilla on merkitystä alusliikenteen turvallisuudelle ja ympäristönsuojelulle.

Luotsin muista tehtävistä, kuten velvollisuudesta tehdä alusliikenteen turvallisuuden, meri- ja tullivalvonnan tai ympäristönsuojelun kannalta tarpeellisia ilmoituksia, säädetään asetuksella.

Luotsaus alkaa silloin, kun alus lähtee laiturista tai ankkuripaikalta, ja satamaan tultessa luotsaus päättyy silloin, kun alus on ankkuroidu tai kiinnitetty laituriin.

8 §

Luotsin oikeus kieltäytyä luotsauksesta

Luotsilla on oikeus kieltäytyä luotsauksesta, jos hän katsoo, että matkan aloittaminen tai jatkaminen vaarantaa luotsattavan aluksen, siinä olevien ihmisten, muun vesiliikenteen tai ympäristön turvallisuutta. Luotsin on tällöin välittömästi ilmoitettava luotsiasemalle tai liikenteenohjauskeskukselle luotsauksen keskeyttämisestä.

9 §

Luotsin pätevyys

Luotsin pätevyysvaatimuksista säädetään asetuksella.

10 §

Virka-apu

Luotsilla on oikeus saada tarvittaessa valtion aluksen päälliköltä sekä poliisilta, rajavartiolaitokselta ja tullilaitokselta sitä virka-apua, jota nämä voivat antaa.

11 §

Valvonta

Tämän lain täytäntöönpano ja lain noudattamisen ylin valvonta kuuluvat asianomaiselle ministeriölle.

Merenkululaitos valvoo tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista.

12 §

Rangaistussäännökset

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä laiminlyömällä velvollisuuden käyttää luotsia tai luotsaamalla ilman oikeutta taikka laiminlyömällä säädetyn ilmoitusvelvollisuuden tahi muulla vastaavalla tavalla siten, että teko on omiaan vaarantamaan merenkulun turvallisuutta, on tuomittava, jollei teosta muualla säädetä ankarampaa rangaistusta, *luotsausrikoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi.

Jos luotsausrikos on vähäinen taikka jos tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten rikkominen on tapahtunut huolimattomuudesta, rikoksenteijä on tuomittava *luotsausrikkomuksesta* sakkoon.

13 §

Tuomioistuin

Tämän lain mukaan ratkaistavissa jutuissa tuomioistuin määräytyy merilain 21 luvun mukaan.

14 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan asetuksella. Itämerenluotseista säädetään lisäksi erikseen asetuksella.

Merenkululaitos voi, sen mukaan kuin asetuksella säädetään, antaa tarkempia määräyksiä luotsauksesta sekä myöntää yksittäistapauksessa tai erityisten sää- tai jääolosuhteiden vuoksi poikkeuksia tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten vaatimuksista.

15 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Tällä lailla kumotaan 5 päivänä joulukuuta 1957 annettu luotsausasetus (393/1957) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen, linjaluotseista 14 päivänä lokakuuta 1960 annettu asetus (410/1960) ja ruotsalaisten matkustaja-alusten vapauttamisesta luotsinkäyttövelvollisuudesta eräissä tapauksissa 21 päivänä joulukuuta 1984 annettu asetus (903/1984).

Lupa, kieltö tai muu päätös, joka on annettu 2 momentissa mainittujen asetusten tai niiden nojalla annettujen määräysten nojalla, on kuitenkin voimassa myös tämän lain tultua voimaan, jollei sitä muuteta tai kumota tämän lain taikka sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten mukaisesti.

Helsingissä 2 päivänä joulukuuta 1997
